

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР
В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 26 квітня 2024 року

Одеса
«Фенікс»
2024

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 15.05.2024 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів** : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квітня 2024 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2024. – 1000 с.
ISBN 978-617-8430-05-4

У збірнику відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології в умовах повномасштабного військового вторгнення. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їх конституційному вимірі у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики. Відображено наукові напрацювання у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)»364»»20»(062.552)

Матеріали видано в авторській редакції

<i>Лобода Юлія Геннадіївна</i> ГЕНЕРАЦІЯ НАБОРУ ДАНИХ ДЛЯ МАШИННОГО НАВЧАННЯ.....	860
<i>Манаков Сергій Юрійович</i> ВІРТУАЛЬНІ ПОТОКИ JAVA ТА КОРУТИНИ KOTLIN	862
<i>Чанишев Рашид Ібрагімович</i> ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА ПРАВО: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕГУЛЮВАННЯ.....	864
<i>Чикунів Павло Олександрович</i> ВІДСТЕЖЕННЯ ПОШИРЕННЯ ПО ПРОГРАМІ НЕПЕРЕВІРЕНИХ ЗОВНІШНІХ ДАНИХ.....	866
<i>Щербина Юрій Володимирович</i> <i>Казакова Надія Феліксівна</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ПОТОЧНОГО ШИФРУ, ПОБУДОВАНОГО НА ОСНОВІ XORSHIFT-ГЕНЕРАТОРА	870
<i>Грезіна Олена Миколаївна</i> ЦИФРОВА МАЙСТЕРНІСТЬ ТА ІННОВАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ – БЕЗПЕКОВІ ВИКЛИКИ ДЛЯ СФЕРИ ОСВІТИ	872
<i>Соловйов Артем Сергійович</i> ПРОБЛЕМАТИКА ФАЛЬСИФІКАЦІЇ СИСТЕМНИХ ЖУРНАЛІВ У ОПЕРАЦІЙНІЙ СИСТЕМІ LINUX	874
<i>Дика Анастасія Іванівна, Трофименко Олена Григорівна</i> АНАЛІЗ ПОТЕНЦІЙНИХ ЗАГРОЗ ЗАСОБАМИ SNATGPT ДЛЯ ТЕСТУВАННЯ БЕЗПЕКИ ВЕБЗАСТОСУНКІВ.....	876
<i>Проданюк Назар Богданович</i> ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПНОСТІ ЮРИДИЧНИХ ПОСЛУГ У ЦИФРОВУ ЕПОХУ	878
<i>Світлічний Ігор Валерійович</i> <i>Світлічна Дар'я Ігорівна</i> ЧИ МАЮТЬ МИМОБІЖНІ ПРЯМІ ПРАВО НА ПЕРЕТИН? ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗНАХОДЖЕННЯ ВІДСТАНІ МІЖ МИМОБІЖНИМИ ПРЯМИМИ	880

СЕКЦІЯ 24. КІБЕРБЕЗПЕКА ОСОБИ, СУСПІЛЬСТВА ТА ДЕРЖАВИ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНИЙ ЕЛЕМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБОРОНОЗДАТНОСТІ УКРАЇНИ

<i>Горбаченко Станіслав Анатолійович, Дикий Олег Вікторович</i> ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПРОЦЕСІ МАРКЕТИНГОВОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ	883
<i>Казакова Надія Феліксівна, Кулешова Євгенія Романівна</i> ВИБІР ТИПУ ХМАРНИХ ПОСЛУГ ТА РИЗИК ВИТОКУ ЧУТЛИВОЇ ІНФОРМАЦІЇ.....	885
<i>Ахметмет'єва Ганна Валеріївна</i> ПРОБЛЕМИ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ФЕЙКОВИХ МУЛЬТИМЕДІА В МЕРЕЖІ INTERNET	887
<i>Бойко Віктор Дмитрович</i> БІБЛІОТЕКА NUMPY – ОСНОВА ІНСТРУМЕНТАЛЬНОГО СТЕКУ НАУКОВИХ РОЗРАХУНКІВ SCIPY.....	888
<i>Кухаренко Сергій Вікторович</i> ПОЛІТИКИ ТА ПРОЦЕДУРИ РЕАГУВАННЯ НА ПОРУШЕННЯ БЕЗПЕКИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ.....	891
<i>Чепурна Олена Євгенівна</i> КІБЕРЗАГРОЗИ ДЛЯ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА ТА СУЧАСНІ ЗАХОДИ ПРОТИДІЇ	893
<i>Черевко Євген Володимирович</i> ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ У ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ.....	895
<i>Овчинников Микола Юрійович</i> ОСОБЛИВОСТІ ВБУДОВУВАННЯ ПРИХОВАНОЇ ІНФОРМАЦІЇ У ФАЙЛИ ФОРМАТУ MP3	898
<i>Разінкін Нікіта Сергійович</i> КІБЕРЗАХИСТ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	902
<i>Саврацький Олександр Олександрович</i> ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З КІБЕРБЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВІЙНИ	905

СЕКЦІЯ 25. ПИТАННЯ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ, ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ПЕРЕКЛАДУ ЯК ЗАСОБУ НАЛАГОДЖЕННЯ КОМУНІКАЦІЇ

<i>Томчаковська Юлія Олегівна</i> СТРАТЕГІЇ І ТАКТИКИ МЕДІЙНОГО ДИСКУРСУ	908
<i>Строченко Леся Василівна</i> ПЕРЕКЛАД У ВІЙСЬКОВІЙ ГАЛУЗІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	910
<i>Варешкіна Наталія Володимирівна</i> ДО ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ	911
<i>Дихта Наталя Миколаївна, Явдошук Анастасія Андріївна</i> НАВЧАННЯ ФОНЕТИЦІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	913

ПЕРЕКЛАД У ВІЙСЬКОВІЙ ГАЛУЗІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Час визначає умови та встановлює пріоритети, і в умовах повномасштабної війни в українському суспільстві велике значення надається військовому дискурсу в усіх сферах життя. Події сьогодення мають вирішальне значення для майбутнього не лише нашої країни взагалі, а й для її наукового розвитку зокрема.

Необхідність аналізу англomовного військового дискурсу у контексті перекладу обумовлена процесами глобалізації та збільшенням співпраці збройних сил України з американськими та європейськими військами, під час якої англійська мова використовується як основна мова спілкування. Дослідження англomовного військового дискурсу є перспективним з методологічної точки зору, оскільки переклад у військовій галузі та навчання англійської мови для конкретних цілей у військових навчальних закладах залишатимуться важливими сферами зайнятості для випускників філологічних спеціальностей в Україні.

Військовий дискурс може бути розглянутий як інституційний, оскільки він функціонує у межах військових структур та організацій як особлива система комунікації. Військовий дискурс визначається специфічними правилами, термінологією, темами та метою, які характеризуються військовою справою та військовими процесами. Дослідники розглядають військовий дискурс як систему концептів, що відображають уявлення про реальні та уявні об'єкти, явища та їх взаємодії у військовому контексті, їх раціональну та емоційну оцінку, а також засоби комунікації між військовими та зовнішнім світом [2].

Військовий дискурс має свої типологічні характеристики, які визначають його особливості та специфіку. Насамперед, це функціональна спрямованість, оскільки військовий дискурс має за свою основну мету передачу військової інформації, взаємодію між військовими підрозділами, а також регулювання військових процесів. Термінологічна специфіка знаходить своє відображення у використанні специфічної термінології, яка відображає військові стратегії, тактики, обладнання та процеси. Також слід відзначити структурованість та формалізованість військового дискурсу, що дозволяє ефективно передавати військову інформацію та документувати військові події.

Основні аспекти перекладу у військовій галузі включають термінологію та технічні терміни, військові стратегії та тактики, документацію звітів та командних наказів, а також специфічні деталі обладнання та зброї. Роль перекладача у військовій галузі полягає в забезпеченні правильного та професійного перекладу військових термінів та документації, який відіграє важливу роль у забезпеченні ефективного функціонування військових структур [1; 4].

Певні виклики при перекладі англomовних військових термінів українською мовою стосуються, перш за все, культурних відмінностей, оскільки певні терміни можуть мати культурні контексти, які потрібно враховувати при перекладі для того, щоб зберегти їхнє значення та відтінки. Цілком очевидним є той факт, що у кожній армії світу є свої унікальні особливості, які проявляються не лише на рівні структури та організації, а також у військових звичаях та традиціях. Ці унікальні риси виявляються також на мовному рівні серед військовослужбовців різних країн, особливо у контексті військового документування та сленгу. Важливо уникати спотворення змісту цих особливостей під час військового перекладу, щоб передати реалії, що є характерними для військових формувань конкретних країн [3]. До того ж, військова термінологія постійно оновлюється, тому важливо слідкувати за новими термінами та їхніми перекладами для забезпечення актуальності. Важливо також враховувати контекст в якому використовується термін для того, щоб забезпечити правильний переклад, оскільки деякі терміни можуть мати різні значення в залежності від контексту.

Для перекладу військових термінів з англійської українською мовою використовуються різні прийоми, такі як граматичні заміни, лексико-семантичні заміни, транскрибування, транслітерація, описовий переклад, дослівний переклад або калькування та інші. Використання описового перекладу пояснюється різницею у лексико-синтаксичній структурі української та англійської мов, а також меншим розвитком української військової промисловості і системи загалом.

Окремо слід відзначити етичний аспект перекладу, оскільки відповідному фахівцю необхідно дотримуватися вимог збереження секретності та конфіденційності при перекладі військової документації.

Список використаних джерел

1. Балабін В. В., Лісовський В. М., Чернишов О. О. Основи військового перекладу (англ. мова) / за ред. В. В. Балабіна. Київ : Логос, 2008. 587 с.
2. Корольова Т., Соріч Р., Александрова О. Військовий дискурс та особливості його перекладу. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. Лінгвістичні науки* : зб. наук. пр. Одеса, 2021. № 33. С. 369–387.
3. Шкута О. Г. Відтворення військової термінології українською мовою : (на матеріалі сучас. публіцист. текстів). *Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київського національного лінгвістичного університету. Філологія, педагогіка, психологія*. 2017. Вип. 34. С. 273–277.
4. Popelyuk V. P., Naumov O. I. Some specific features of translating abbreviations if military English. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія : Філологія. Журналістика*. 2021. Т. 32 (71), № 6, ч. 3. С. 46–51.

Ключові слова: військовий дискурс, термінологія, переклад, типологія.

Keywords: military discourse, terminology, translation, typology.

Варешкіна Наталія Володимирівна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри іноземних мов, кандидат педагогічних наук, доцент*

ДО ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

Відомий вислів «Бажаю тобі жити у цікаві часи» вважається стародавньою китайською приказкою. Але слово «цікаві» в даному контексті не має жодного позитивного значення. Насправді, більш вдалим є переклад «Щоб ти жив у часи змін!» Це означає зміни, які є незручними, несподіваними, до того ж загрозливими. І, безумовно, це часи, в які ми всі живемо зараз. Десь на задньому плані – невизначеність змін, що відбуваються в наш час.

Політичні й економічні зміни більше не пов'язані лише з тією країною, в якій вони відбуваються. Соціальні зміни тиснуть на всіх нас: неповна робоча зайнятість, неповні сім'ї – список може бути довгим. Молоде, освічене покоління, яке охрестили поколінням Y, не схильне поважати авторитети і не бажає сприймати практики минулих поколінь.

Люди повсякчас очікують, що їм пояснять більше, що додає нового тиску на процес спілкування. Багато людей розраховують на те, що працюватимуть у різних країнах або, що важливіше, з людьми з різних країн та різноманітного походження. Занепокоєння та тиск, з яких складається теперішній світ, в якому ми повинні жити і працювати, є джерелом тривоги і збентеження. І нам щастить, якщо це не відбувається постійно. Робота більшості середньостатистичних людей стає все більш стресовою, оскільки робоче навантаження зростає. Збіль-